

NOTRANJEC

Izhaja vsako soboto

in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 vin. Na naročbe brez denarja se ne oziramo. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO
KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.
Inserati

se računajo za celo stran 36 K, za $\frac{3}{5}$ strani 25 K, za $\frac{2}{5}$ strani 18 K, za $\frac{1}{5}$ strani 9 K, za $\frac{1}{10}$ strani 5 K, $\frac{1}{20}$ strani 3 K. Pri večkratni objavi primeren popust.

„Notranjec“ bo izhajal odslej v petek. G. dopisniki naj pošljejo dopise zato že v četrtek.

Volitve v „Trgovsko in obrtniško zbornico.“

Med naprednjaki in klerikalci se je pretekli teden izvršil tih, a mogočen boj za zastopstvo v „Trgovski zbornici.“ Trgovski in obrtni stan sta kvas v ljudstvu, bolj izobrazena sta in podjetna. Zato ni čuda, da v tem stanu ideja napredka, svobode in samostojnosti že živo klije. Še pred tremi leti je klerikalno valovje zagrnilo malo in obrtno skupino. V mali trgovini je bila njih večina neznatna, v mali obrti pa je znašala skoro 400 glasov.

Od tistega časa je klerikalizem v deželi narastel. Postal je vladajoča in vladna stranka, in nudi klerikalcem groš, naprednjakom pa knof. Videti je to povsod: pri gospodarskih zadevah, pri akciji za krmo, celo pri vodovodih in melioracijah, pri službah itd. Kdor se jim ne pokori, treba ga po lastnih besedah duhovna dr. Kreka uničiti.

Zato pa so v četrtek končane volitve velik uspeh: Zmagali so napredni kandidati nele v skupini veletrgovine in srednje obrti in trgovine, zmagali so s skoro 100 glasovi večine v skupini male trgovine, v mali obrti pa imajo napredni kandidati le 59 glasov manj kot klerikalci! Pasar Kregar je namreč dobil 2192 glasov, naprednjak tesar Primožič pa 2133! Napredni glasovi so vzrastle za 800!

Trgovska zbornica ostane v rokah napredne večine. Bodisi da je v njej 7 klerikalcev, le žal, da vseh teh 7 junakov nima toliko soli v glavi, da bi mogli svoj namen, ki ga imajo kot opozicija, prav izvršiti. Vezali bodo vedno nestvarne otrobe. Za prihodnjič pa si kličimo: na svidenje! Do tedaj se bo že pokazalo, da klerikalna vlada ni izveličanje, ljudstvo bo spregledalo in s klerikalizmom pomedlo.

Naše stališče o starostnem zavarovanju kmetov.

To važno vprašanje so klerikalci tako grdo zavozili, da bo v nepregledno škodo kmetškemu stanu. Pod vodstvom slabega taktika dr. Kreka so potrdili, da se pokritje za starostno zavarovanje kmetov vzame kmetom iz žepa, torej kmetom naloži nov mesečen davek!

Vedno se govori o tem, da se morajo davki kmetu znižati, govori se, da se bližamo času, ko bo zemljiški davek odpravljen, ter stopi na mesto vseh davkov osebno-dohodninski davek. Spomnimo se, da so celo klerikalci za nami enkrat na nekem shodu v Št. Petru se izjavili za odpravo zemljiškega davka! Sedaj pa se hoče davek povišati!

Mi smo za starostno zavarovanje kmeta, a protestiramo, da bi se tem potom upeljal nov davek. Kmet si je z delom, vojaščino in davki že sam v državi zaslužil toliko pravice, da za starost zasluži, da se mu da par krajcarjev na mesec iz splošnega davka.

Ako ne bo dr. Krek pravočasno retiriral, ako ne bo „Domoljub“ preklical hvale, ki jo je pel novemu davku in klerikalnim poslancem, ki so ga hoteli izposlovati, bo dežela ž njima kmalu gotova. Sicer pa, kolikor dr. Kreka poznamo, bo raje ostal nekoliko popularen in bo pred ljudsko nevoljo zlezal pod klop.

Dopisi.

Iz Slapa pri Vipavi. Pretečeni teden nas je zapustil župnik Valentin Marčič ter se preselil v Železnike na Gorenjskem. Vsak ljubitelj miru je vesel odhoda tega duhovnika. Zasejal je med naše mirne vaščane prepir, opravljanje in sovražstvo. Z vso vnemo

se je vtikal v občinske zadeve in agitacija pri volitvah mu je bila prirojena. Mari bi se bil mož malo bolj brigal za molitev in cerkev, nego pa za volitve. Ali je Krist zaukazal duhovnikom, da naj agitirajo pri volitvah in sejejo prepir in sovraštvo med dobro kmetsko ljudstvo? Proslavljal se je pa tudi s svojimi neslanimi dopisi v „Lažiljubu“. Veliko klobasarij je v tem lažnjivem listu natvezil svojim bralcem! Žalujejo po njem le žejni pristaši klerikalne stranke, katerim je često polnil njih nikdar sita grla. V četrtek, dne 21. t. m. je prišel k nam naš novi župnik g. Tabor Anton, dosedaj kurat na Erzelju. Ker smo bili prepričani, da je ta božji namestnik v resnici ljubitelj miru in da mu je nad vse molitev in cerkev, smo mu napravili dostojen sprejem. Klerikalcem ni bil nič po volji prihod novega miroljubnega župnika. Radi bi videli, da bi zopet prišel na Slap kak zdražbar in bi jih zopet napajal z vincem. Ker so vedeli, da je novi župnik mirna duša, so pa vse sile napeli, da bi preprečili njegov prihod. Naši klerikalni občinski odborniki so celo odposlali dopis na novoimenovanega župnika, da naj nikari ne hodi na Slap, ker tu nihče zanj ne mara. Novi slapenski župnik pa je dobro vedel, da ga vsi pametni Slapenci željno pričakujejo ter da so mu nasprotni slapenski klerikalni vinski bratci in zato se ni zbal nastopiti svoje nove službe. Naš modri župan Erzeljček je bil silno nasproten slovesnemu sprejemu novega župnika in se je celo izrazil, da bi bilo najbolj umestno,

da bi na drog nataknili cunjo in vsprejeli s tem simbolom novega župnika. Ko pa je videl, da se je sprejem kljub vsem klerikalnim intrigam nad vse sijajno izvršil, pristopil je liki spokornemu grešniku enak k novemu župniku in mu z veliko krščansko ponižnostjo in spokornostjo poljubil roko. Mi smo se pa pri tem smešnem prizoru spomnili na znane poljube Judeža Iškarijota. Da res, klerikalci so vsi zvesti posnemalci Judeža Iškarijota! Novi župnik g. A. Tabor je ob nastopu tukajšnje službe izrekel: „Svoj mir Vam prinesem in mir bodem tudi ohranil!“ Iz srca želimo, da bi se zopet povrnil mir v našo občino ter da bi izginilo sovraštvo, katerega je vsejal med naše mirne občane njegov prednik.

Iz Planine nad Vipavo. Trda glava. Pustni čas se bliža. Razna društva prirejajo veselico s plesom, da si člani, ki se celo leto ubijajo z napornim delom, privoščijo vesel popoldan v krogu svojih prijateljev in znancev. Zato je tudi naše narodno društvo si zmislo prirediti zabaven popoldan svojim članom in prijateljem z veselico in plesom. Odbor društva „Ojstri vrh“ je poslal 3 odbornike k županu s prošnjo, da dovoli ples. Glej ga spaka. Trda glava in neizprosen je naš klerikalni župan. Zmeraj vihti Damoklejev meč nad društvom, s tem da ne dovoli plesa. Ali ne veste gosp. župan, da so Vam urice Vašega županovanja štete? Morebiti ve Vaš tajnik, ako mu je prav srečo povedal „kartenslager“ oni teden. Zapomnite si pa dobro

Listek.

Arhimandridova oporoka.

Roman iz Srbije. Spisal Josip Premk.

(Dalje.)

Motne vodene oči bodo iskale dvoje lepih gorečih oči, polnih ljubezni in usmiljenja. In bridkosti se bodo zganile razpokane ustnice in drhtele po tistih mehkih deviških ustnicah, ki so nekdanj gorele nepozabne ljubezni v dolini. Kje je vse? — Kje so tiste rubinaste ustnice, tiste deviške mehke prsi, tisti bogati zlati kodri, kje? Nič, ničesar več... Samo enkrat si živel, samo enkrat in potem je prišla smrt in vzela je ljubezen, vzela mladost, zakaj je iščeš starec sedaj, ko tiči v tvojem licu smrt, ko veje iz tvojih ust mrtvaški dih, kaj iščeš sedaj po tej lepi dolini, kjer je življenje in veselje, ti, ki si iz kraja turobne nesreče in smrti... In srce onemoglo, ki bode bilo s poslednjimi udarci, ne bode našlo pokoja, ne bode našlo ljubezni, tiste mehke, tolažilne, ki jo je zapustilo v dolini. Morda so že davno umrle tiste lepe oči, tisto blago srce, kdo ve? Človek umrje, izgine s površja, na njegovo mesto pridrve drugi, žejni mladosti, žejni življenja — nihče se ne spomni mrtvaške glave, ki leži v zemlji na pokopališču. Nihče se ne ozre v votle oči, nihče ne vpraša, kdo si bil, kje si

ljubil, brez usmiljenja koraka vsakdo dalje, ko te sreča starca, onemoglega, zgubljenega, ki išče zgubljene mladostne ljubezni... Smeje se, kakor se bodo smejali drugi, ki bodo hiteli življenju naproti preko njegove mrtvaške lobanje in ne bodo vprašali: Kdo si bil in kje si ljubil? Tako je življenje, tak je cilj življenja in starcu se bodo zaman solzile vodene oči. Takrat bo morda že Ljubislava mrtva, votle bodo kosti, iz katerih so sijale nekdanj njene lepe oči!

Globoko je ležala dolina in zamišljeno je zrl nanjo Serafin, mislil o bodočnosti, o težki večni temi, mislil o Ljubislavi, o brezsrdnejših in krčilo se mu je srce...

„Da bi jo vsaj enkrat še videl!“ je vzdihnil in se zmedeno ozrl po sobi. Bila je majhna z lesenim stropom, štiri zamazane stene so ga zrle s slepim pogledom in vselej ga je spreletela groza, kadar se je ozrl nanje.

Čudna imena, čudni križi in znamenja so bila načeckana po njih, bogve čegave roke so jih začrtale, bogve kako nesrečno je bilo bitje, ki je bilo obsojeno v to samoto. Mala mizica, dvoje vegastih stolov in uborna postelja to je vsa sobna oprava.

„Komaj mesec in pol bom tu, a že to se mi zdi cela dolga večnost,“ je vzdihnil in obstal sredi sobi. „Ali ne bo rešitve?“

gospod župan to-le: Vi s svojo prepovedjo glede plesa niste društvo uničili, temveč okrepili. Društvo je skala sredi morja, Vi pa valovi. Skala ostane, valovi se razprše, in Vaš županski stolec se Vam bode tudi porušil. Za danes toliko.

V imenu članov društva tajnik „Ojstrega vrha“.

Iz Žirov. Kaplan Perko skuša delati reklamo za svojo osebo; v „Slovenca“ je pisal dopis, v kojega je dobesedno prestavil naš dopis iz 52. števil „Notranjca“ l. 1908. Očividno je, da se hoče stem proglasiti kot strasten bojevnik klerikalizacije ter pridobiti ugled pri škofu, ki v svoji slepi fanatični strasti take srborite demagoge, kot je on, postavlja na prvo mesto. Mi mu privoščimo lavorike, ker smo mnenja, da je tako ravnanje duhovščine za nas čisto dobro. Kajti stem, da duhovniki napadajo tako strastno svoje nasprotnike, mesto da bi oznanjali vzvišene nauke Kristusove, odbijajo ljudi od sebe ter jih navajajo na to, da pričnejo misliti samostojneje in se počasi zavedati, da so ljudje, kakor so duhovniki in vsi drugi stanovi. Večina pristašev „Slov. ljudske stranke“ pa je duševno tako zaostalih in zaslepljenih, da menijo, da je jedino le to resnica in pravica, kar pravijo „gospod“, da je „dobro“; kar pa ni duhovnom všeč, to je vse „greh“. In če te vrste ljudem kdo desetkrat dokaže, da je $2 \times 2 = 4$, oni bodo trdili da je 6, ako to pravi gospod. Kmetje, imejmo druge za vzgled. Znanje je moč, nevednost pa je najdražja stvar na svetu. Ta dva reka se uresničujeta vsepovsod. Od nekdanj je že tako, da je močnejši vladal nad slabejšim. Močnejši pa so tisti, ki znajo svojo moč tako združiti in porabiti, da z njo prevladujejo svojega nasprotnika. In tako se je dogajalo, da se večina pusti vladati od manjšine. Vzrok je nevednost večine. Bogati kapitalisti in gotovi visoki birokratje (uradniki) vladajo danes svet, večina izmed njih je uprav nepotrebnih troto v ljudski družbi. Miljone pridnih in poštenih kmetov in delavnih ljudij pa je brez pravega glasu in zastopstva v zborih. In pijavke delajo potem take postave, kakoršne so jim ravno po godu. Širše mase ljudstva vladajo in duševno vodijo duhovniki. Duhovni in druge vladujoče osebe pa so v tesni zvezi med seboj in tako se vse tako zgodi, kakor se ravno poljubi gotovim „višje stoječim“ ljudem. Razvoj gre počasi naprej. Tuintam kdo spregleda in se predrami, toda duševni voditelji, duhovniki hitro zamorijo vsak svoboden pojav in prekolnejo vsakega, kdor ni z njimi. In ako se kdaj žarek koprnenja po svobodi in pravici razžari in se pojavi v demonstracijah in revolucijah, tedaj pokličejo mlade vojake, ki z bajoneti in svinčenkami delijo pravico. In tako se tudi godi, da v Avstriji vladajo Nemci, vzlic temu, da je veliko več Slovanov. Nemci znajo porabiti izvrstno svojo moč, Slovani pa so needini in bolj nezavedni, kakor Nemci. Naši duševni voditelji duhovni gospodje imajo v rokah moč, ter nam ne privoščijo svobodnega razvoja. Duhovniki, ki oznanjajo božje razodetje in učijo zaničevati vse posvetno, sicer sami delajo ravno nasprotno, poplačilo iščejo na tej zemlji

s svetnim blagom. Predlanskim so dosegli pri vladi boljše plače, pa to jim ne zadostuje, zahtevajo tudi na vseh krajih neomejeno svobodo. Sicer so že itak najsvobodnejši državljani, toda oni hočejo popolnoma zadušiti svobodo družih, da bi bili potem sami neomejeni gospodarji nad vsem drugim, kakor so že bili nekoč v dobi srednjega veka (o tem kako je takrat bilo, bomo še pisali). Da imajo ti gospodje prijetnejše življenje, kakor vsak kmet, o tem se pač lahko vsak prepriča in vendar hočejo biti za vsako delo, kakor maše, pogrebe, poroke itd. še posebej dobro plačani. Da prihajajo na farovško mizo boljše jedila kakor na kmetske, o tem ni dvoma. In kmet, ki tako zvesto posluša gospoda, ga ne posnema tam, kjer bi bilo treba, da bi se tako izborno znal združevati in si priboriti sebi, svojemu stanu jednako udobno življenje, kot ga imajo gospodje. Torej kmetje, posnemajmo druge, zlasti duhovnike. Združujmo se, učimo se, otresimo se vseh voditeljev in črnih kmetskih prijateljev, potem šele bomo dosegli uspehov.

Kmet.

Domače vesti.

Pevsko društvo „Postojna“ priredi 14. svečana veselico v prostorih Narodnega hotela. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Priprave za „Sokolsko“ maskerado so naravnost ogromne. Odbor in veselični odsek imata dela čez glavo. Zavedajoč se pa, da mora letošnja veselica biti ena največjih, kar jih je priredil naš „Sokol“, se vsi člani veseličnega odseka trudijo, da bodo častno rešili svojo nalogo. Tretja seja veseličnega odseka je napovedana v ponedeljek, dne 1. svečana ob 6. zjutraj v društveni telovadnici. Kdor ne pride k seji, plača 1 K za „Sokolski dom“. Zaspenci pozor! Dekoracija bo dala ameriksni značaj mestu Postojni. Obilo mask se je že priglasilo in — Pst! Tiho! Kmalu bi izdal vso tajnost! Vendar toliko pa smem povedati, da bo nekaj prav originalnih mask. Za sedaj Vam zaupam, da pride Ženki (ameriksni Pavliha) tudi na našo prireditev, kjer nam bo po ameriksno pravil dovtipe. Povem Vam, da je zelo praktičen in bo z največjo lahkoto šale dajal od sebe.

Vzlic hudi zimi prihajajo vendar dan na dan tujci v postojnsko jamo, dasi se začne sezija šele s 15. marcem. Tudi hujskanja raznih nam Slovincem sovražnih listov ne odvrne prijateljev naravnih krasot, da si ne bi ogledali to svetovno naravno čudo.

Obrtni shod v Postojni se ne vrši 31. t. m., ampak 7. svečana.

Za ljudsko knjižnico v Postojni je pridobil gosp. Gojmir Demšar, c. kr. notar v Postojni iz kazenske poravnave 10 K. Za isto knjižnico je daroval gosp. Fran Kutin, trgovec v Postojni najemnino g. A. Mladiča v znesku 10 K. Srčna hvala, da bi se našlo več posnemalcev.

Izvanredni občni zbor „Narodne čitalnice“ v Postojni se vrši dne 3. svečana ob 1½ 8. zvečer v kavarniških prostorih hotela pri kroni s sledečim sporedom: 1) Poročilo odborovo, 2) volitev predsednika, 3) poročilo pregledovalcev računov, 4) naročanje časopisov in 5) slučajnosti. Ako občni zbor ne bi bil sklepčen, vrši se drugi občni zbor isti dan, v istih prostorih ob 8. zvečer, ki bode, ne glede na število članov, sklepčen. Člani „Narodne čitalnice“ naj se občnega zbora v polnem številu udeleže.

Tamburaški in dramatični klub „Sovič“ v Postojni vabi uljudno na koncert, ki ga priredi dne 2. svečana 1909 ob pol 9. zvečer v dvorani narodnega hotela v Postojni. Na vsopredu je razen koncertnih točk, tudi vesoligra „To sem bil jaz“. Sedeži so po 1 K, oziroma 60 ali 40 h. Klub „Sovič“ opozarja občinstvo, da se bodo morale dopisnice „šaljive pošte“ dne 2. svečana v „Narodnem hotelu“ kolekovati z narodnim kolkom. Za vsako nekolkovano dopisnico, bode moral prejemnik plačati 5 v kazni v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Ako kdo ni pomotoma dobil vabila, naj vseeno pride, mu ne bode žal in bode z veseljem sprejet.

Anton Vodopivec c. kr. poštar in posestnik v Postojni je v pondeljek ob 4. uri zjutraj od kapi zadet nagloma umrl. Pokojnik je bil rodом iz Dornberga na Goriškem. Bival je nad 30 let v Postojni. Bil je vedno odločen narodnjak, vesten in postrežljiv uradnik in tudi kot družabnik obče spoštovan in priljubljen. Veliko let je bil član občinskega odbora ravnateljstva „Notranjske posojilnice“ ter vseh narodnih društev postojinskih. Zato je pa bil njegov spreved tako veličasten, kakoršnih se v Postojni le malo vidi. Videli smo poleg izredno velikega števila domačih udeležencev tudi veliko tujega odličnega občinstva, njegovih tovarišev, prijateljev in znancev skoraj iz vseh krajev Notranjske. Društva „Sokol“, „Čitalnica“, „Postojna“, in „Gasilno društvo“ so se udeležili korporativno z zastavami. Ko je pevsko društvo „Postojna“ s svojim krepkim zborom in ubranimi glasovi zapelo ginljive žalostinke, je slehernemu, osobito pa onim, ki so videli pokojnika še pred par dnevi v prijateljskem krogu čilega in kakor po navadi dovtipnega, solzelo oko. Lahka mu bodi zemljica!

Pri volitvah v „Trgovsko in obrtniško zbornico“ je v kategoriji veleobrtni dobil slovenski napredni kandidat Kotnik 47 glasov, nemški kandidat Pammer istotoliko; klerikalni kandidati Kobi 5 glasov. Žreb je odločil za Pammerja. Naprednjaki so ponujali klerikalcem kompromis v tem smislu, da se pri prihodnji volitvi v tej kategoriji izvoli klerikalec. Klerikalcem pa je ljubše, da zmagujejo nemški liberalci, kot slovenski naprednjaki. Izdali so slovenske interese in svoj narod, ter tako zopet pokazali, da so brez narodna stranka, ki se le semintam igra z narodnostnimi čutili, kadar jim to kaže. Prokletstvo naj zadene te črne izdajalce!

Slovensko planinsko društvo opozarja svoje člane in cenjeno občinstvo na IV. planinski ples v Ljubljani dne 1. februarja v Narodnem domu. Društvo izvrši dekoracije za planinski ples kar najskrbnejše, preskrbi 3 godbe, namreč 2 orkestra Slovenske filharmonije in ljubljanski sekstet in bode skrbelo za izvrstno pogostitev. Ker so torej izdatki jako znatni in ker so dohodki plesa namenjeni za pokritje stroškov, ki jih ima društvo ob izvrševanju svojih tudi v narodnem oziru tako važnih planinskih naprav, posebno za povečanje Triglavske kočice na Kredarici, je pričakovati, da bo udeležba pri letošnjem planinskem plesu kar največja.

IV. planinski ples in veselica sta splošno pristopna vsemu občinstvu. Oglasiti se je treba v Narodnem domu pri društveni blagajni, ki bode odprta od 6. ure naprej.

Povodom tihega slavlja 40 letnega obstanka „Kmet. Čitalnice“ v Starem trgu je podaril gospod Ivan Božič, sedaj v Zagrebu, 200 kron v namen, da si „Čitalnica“ napravi društveni, samolastni dom. V ta namen so tudi člani obljubili lepih prispevkov. Odbor in člani izrekajo na tem rodoljubnem daru gospodu darovatelju Ivanu Božiču iskreno zahvalo z zagotovilom, da bode „Čitalnica“ vedno sledila onim vzorom, ki jih je začrtal njen ustanovitelj, prvobornik za narodno probujo, blagopokojni gospod dr. Karol Lavrič, — kateremu spominu — slava!

Prostovoljno gasilno društvo v Št. Petru priredi 7. februarja v gostilni „pri Jelenu“ veselico s šaljivo pošto in plesom. Čisti dobiček je namenjen društvu v korist. Ker se veselica priredi v blag namen, zato se občinstvo uljudno vabi k obilni udeležbi.

Kmetska in delavska posojilnica v Spodnji Idriji prav dobro napreduje, vzlasti se število hranilnih vlog množi od dne do dne. Ljudstvo je zadobilo za ta novi denarni zavod veliko zaupanje in radi tega je upati, da v kratkem postane ta posojilnica prav močan denarni zavod. — Hranilne vloge obrestuje ta posojilnica po 4½%, dočim jih vse druge bližnje posojilnice le po 4%, zato je pa pač le v interesu vsacega vlagatelja, da nalaga svoje prihranke pri Kmetski in delavski posojilnici v Spodnji Idriji.

Prva vipavska vinorejska zadruga otvorila je svojo zalogo v Pragi. Sedaj se veliko vipavskega vina odpošilja na Češko.

Kmetska hranilnica in posojilnica v Begunjah pri Cerknici, ki je pričela poslovati 15. nov. preteč. leta, izkazuje ob zaključku leta nad 18.000 K prometa, pač lep napredek za tako kratek čas. Med ljudstvom raste vedno bolj zaupanje do te posojilnice in upati je, da bode po marljivem prizadevanju tam. nadučitelja Mihaela Kobaja dosežala v prihodnje najboljše uspehe. — Klerikalci, kateri so ob ustanovitvi ljudstvo begali in prerokovali, da je ta nova posojilnica mrtvo rojeno dete, sedaj vidijo, kako strašno so se ukanili. Tudi brez sodelovanja klerikalnih zapeljancev bode ta nova posojilnica prav dobro napredovala.

Pešizlet v Matenjovas priredi „Narodna čitalnica“ v nedeljo, dne 31. t. m. ob vsakem vremenu. Izletniki se sestanejo v dobro znani gostilni g. Milana Žnidaršiča. Opozarjamo na izlet tudi občinstvo iz okolice, ker bode za petje in zabavo skrbnjeno. Vsakdo dobrodošel.

Prostovoljno gasilno društvo v Senožečah priredi dne 2. februarja veselico v prostorih restavracije g. Iv. Mlakarja. Vspored: 1. Godba. 2. Tombola. 3. Licitacija. 4. Prosta zabava. 5. Ples. Svira godba na lok „Senož. izobr. društva.“ Vstopnina za osebo 1 K za obitelj 2 K, k plesu 80 v. Začetek ob 7. uri zvečer.

Iz Zagorja. Fantovski izobraževalni klub (oddelek „Bralnega društva“) v Zagorju priredi na Svečnico zabavo z veseloigro: „V Ljubljano jo dajmo“ s petjem in plesom. Igro predstavljajo domači fantje. Začetek ob 4. uri popoldne.

Igra „Brat Sokol“ se bo igrala na svečnico zvečer v prostorih gostilne na Prestranku. Sodeluje slavni pevski zbor iz Orehka. Nadalje je na sporedu še šaljiva pošta, šaljivi srečolov, ples itd. Del čistega dobička je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda ter bralnemu društvu v Orehku. Začetek zvečer ob 7. uri. Prijatelji dobre zabave se najvljudneje vabijo k obilni udeležbi.

Razpuščeno veteransko društvo v Ljubljani je obstajalo 35 let in štelu 400 članov. Ima 23.000 K premoženja, s katerim razpolaga po pravilih — deželna vlada, torej — Božidar Švarc. Med člani je razumljivo ogorčenje in v nedeljo se je vršil protestni shod.

Niti jednega zavoda za slepe nimamo Slovenci. Vse take uboge reve moramo dajati tujcem v roke, ki jih seveda ponemčijo.

Nemška gonja proti Slovencem v Gradcu. Ženska podružnica Ciril-Methodove družbe v Gradcu je hotela v dvorani „Kaufmannshaus“ v Gradcu napraviti domačo veselico v prid družbi, a se ji je vsled gonje nemškonacionalnih listov dvorana odpovedala.

Surovost. V ponedeljek so se peljali Blaž in Janez Forštner ter A. Šuper iz Zgornje Ponikve v Celje, da nastopijo tam svojo večmesečno kazen. Na poti so srečali Ježovnikovega hlapca Pavla Podvernika z velikim vozom sena. Ker se jim ni mogel ogniti, jih je to tako razkačilo, da so reveža do krvi pretepli ter ga pustili ležati na cesti. Nesrečnež ima dve težki rani na glavi in desno roko zlomljeno. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Umrl je v Lazih pri Planini Josip Kremenšek, posestnik v 75. letu svoje starosti. N. v m. p.

„Odvada.“ „Odvadi“ je namen, slovenskemu narodu pripomoči do čistega slovenskega govora s tem, da odvajajo člani v prostem govoru izgovarjati tuje besede, oziroma spakedranke. Član je vsak Slovenec, kateri se zanima za napredek svojega milega naroda in kateri se s častno besedo zaveže, da po svoji pameti in vednosti opozarja svoje sočlane, kakor tudi nečlane, kateri izpregovore kako tujko ali spakedranko. Pri tem pa mora upoštevati sledeče: a) da plača član, katerega je

opozoril 1 vinar globe v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, b) da član, kateri je besedo prej popravil, nego ga je drugi opozoril ne plača globe. Ravno tako je prost, ako je umljivo, da dotični ni mogel vedeti za pravi izraz. Splošno naj se previdno postopa, da se izogne prepirom, kajti glavni namen kluba je čiščenje jezika, nabiranje vinarjev le postranski, takorekoč nekaka vsposodbuda, brez katere se je bati, da klub prehitro zaspi, c) da je njegova sveta dolžnost vsakega, toraj tudi nečlana opozoriti na tako izgovorjeno besedo. Blagajnik je vsak član kluba. Postopa naj se po sledečem načrtu: Vsak „Odvadovec“ imej Cirilmetodov žep ek (to je žep, katerega najmanj rabi za druge stvari) v katerega spravlja vinarje nabrane za družbo. Vsaka vas naj ima zanesljivega člana, kateri bi imel Cirilmetodov žep. Dolžnost tega člana pa bi bila prazniti žepke svojih sočlanov, ter koncem meseca, nabrano svoto poslati v Cirilmetodovo vrečo v Matenjivasi ali pa naravnost družbi v Ljubljano. Naš pozdrav je „Živjo.“ Naš znak pa mali prapor — slovenska trobojnica. Ko se klubi zadostno razvijejo naroče se posebni znaki z napisom „Odvada.“ Delovanje posameznega kluba, naj se v spodbudo redno objavlja v „Notranjcu,“ iz katerega bodo tako tudi slovenski dnevnik posnemali. Ker „Odvada“ še ni društvo, veljaj predstojec le kot vodilo, ne kot pravila. V Matenjivasi, meseca grudna 1908. — Op. To vodilo dobi vsak, kdor se zanima za to, pri klubu „Odvada“ v Matenjivasi, prosto po pošti; plača le 50 v za družbo sv. Cirila in Metoda.

„Odvada“ ima pristaše tudi že v Ajdovščini in Il. Bistrici. Živel! Orehovci so izročili okolu 4 K nabrane od „Odvadovcev.“ Na zdar!

Resnici čast. V zadnjem listu smo poročali, da je bil uradnik južne železnice g. Luschwitzki kazensko prestavljen v Opatijo. Iz uradnega dopisa, katerega nam je gospod Luschwitzki predložil, ni bilo razvidno, da bi bil on kazensko prestavljen. Njegov tovariš pride iz Opatije v Postojno, on pa na njegovo mesto v Opatijo. Izjavil je, da ni tujcev ogovarjal, naj si raje ogledajo „Lurloch“ nego postojnsko jamo. Mi to lojalno objavljamo.

Družbi sv. Cirila in Metoda je darovalo Prostovoljno gasilno društvo v Senožečah 1 K; g. Josip Kaluža pa je nabral na predlog g. Drag. Ambrožiča po predavanju o sadjarstvu v Košani pri kmetijskem tečaju 12 K 40 v.

Razširjajte napredno časopisje! Klerikalci z vnemo delujejo za razširjenje nazadnjaškega časopisja. Odgovor naš na to naj bo, da delujemo tudi mi za razširjenje naprednega časopisja. Možje, zahtevajte v vsaki gostilni „Notranjca“ in „Slovenski narod“, ako ju nimajo, niso vredni da bi jim nosili težko prislužene denarje. V tem oziru je posebno v Vipavski dolini še veliko hvaležnega dela. Ali ni sramota, da ima v vipavskem trgu samo ena gostilna „Slovenski narod“. Zato bomo še večkrat podrezali v to reč!

Nagla smrt. V torek se je z vlakom v Postojno pripeljala 55 letna Ivana Andrejevič, čevljarjeva žena iz Opatije. Prišla je baje tu sem iskat zdravniške pomoči. Ko je prišla do Martinčkove hiše so jo napadle slabosti, vstopila je v hišo, povedala, da pride iz Opatije in da bi se v hiši rada nekoliko pogrela. kmalu nato se je zgrudila in umrla. Naš sicer dobrodušni dekan pa ni dovolil nikakega zvonjenja, ne posmrtnice, takozvani „cinglok“ ne pri pogrebu, seveda tudi vse brez duhovnika. In vse to zato, ker ne ve, ali je kristjanka. Za Boga smo li na Turškem! Nekaj žena, ki so bile navzoče pri njeni smrti so videle, ko so jej vzeli iz žepa rožni venec — ni li to zadosten dokaz? — Seveda, kdo bo pa plačal pogrebne stroške kaj? Li ne g. dekan, zato se je šlo?

Slepar, ki je bil že nad 30 krat zaradi enake sleparije sodnijsko kaznovan, je prodajal po postojnskih gostilnah „pucpulfer“ po 1 K 20 h kg. Znal je svoje blago izborna hvaliti in ga je res v mnogih hišah prodal. Ženske, ki so ga kupile so bile o dobroti prepričane, ko jim je slepar kak del kuhinjske posode spretno

zdrgnil, da se je vse lesketalo. Kmalo za njim pa pride roka pravice. Orožnik ga zaloti in pelje v zapor. Stvar se je pojasnila. Malo pred je kupil v trgovini Ant. Ditrichovi več kilogramov cementa, katerega je potem prodajal za „pucpulfer.“ Dobra kupčija, toda le malo časa je trajala.

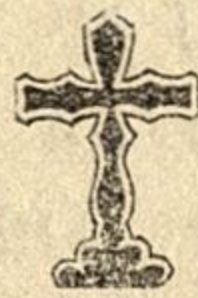
Po svetu.

Strogo vojaško sodišče. V Darmstadtu je vojaško sodišče obsodilo 9 dragoncev radi „vojaškega punta“ in „pomanjkanja spoštovanja,“ na 5 letno ječo. Obsojenci so se pregrešili s tem, da so igrali karte po deveti uri in niso ubogali podčastnika, ki jim je to prepovedal.

Za kratek čas.

Čez osem dni. Zet: „Strašno, vse življenje bom moral preživeti s to žensko!“ Ženica: „Potolaži se vendar, osem dni si že prestal.“

Brez volje. Odvetnik: „Poslednja volja Vašega soproga je bila, da premoženje dobi sirotišnica.“ Vdova: „To je čudno, saj moj mož ni imel svoje volje.“

Pretužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je naš preljubljeni soprog, oziroma oče, brat, svak in stric, gospod

Anton Vodopivec

c. kr. poštar, občinski odbornik, posestnik itd.

danes, dne 25. januarja ob 4. uri zjutraj v 57. letu nena doma izdihnil preblago svojo dušo.

Pogreb predragega rajnega bo v sredo, dne 27. januarja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v domači župni cerkvi.

Predragega umrlega priporočamo v prijazen spomin in pobožno molitev.

V Postojni, dne 25. januarja 1909.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Povodom nagle smrti našega nepozabljivega soproga, oziroma očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Antona Vodopivec

c. kr. poštarja, občinskega odbornika, posestnika itd.

došlo nam je tolikanj tolažilnega sožalja, da nam ni mogoče vsem se zahvaliti. Zahvaljujemo se tedaj tem potom preč. duhovščini, p. n. gg. uradnikom in učiteljstvu, slav. županstvu, gosp. stanovskim tovarišem, ki so pohiteli iz okolice in od daleč, da izkažejo zadnjo čast blagemu pokojniku in Notranjski posojilnici za častno spremstvo; pevskega društva in p. n. članom salonskega orkestra za pretresljive nagrobnice pred hišo in ob grobu. Čitalnici, Sokolu, Gas. društvu, gg. uradnikom, poštarstvu, g. Ant. Ditrichu, g. Giobotschniggu in sl. zavarovalni družbi »Assicurazioni Generali« za darovane krasne vence ter vsemu drugemu cenjenemu občinstvu od tu in okolice, ki je v tako častnem številu spremilo dragega pokojnika na njegovi zadnji poti. Vsem, ki so nas tolažili v teh bridkih urah na ta ali oni način stotera hvala!

Postojna, dne 28. januarja 1909.

Žaluojača rodbina.

Loterijske številke.

Dunaj, 23. januarja	89	53	12	29	90
Brno, 27. januarja	66	37	82	16	69

Preklic.

Podpisani prekličem besede, s katerimi sem žalil gospoda Franca Petrovčiča iz Postojne št. 38; zlasti obžalujem besede, s katerimi sem ga žalil v gostilni gosp. Emila pl. Garzarollija ter sem mu hvaležen, da je odstopil od daljnega kazenskega postopanja.

Fran Zakrajšek.

Notranjci! Zahtevajte „Notranjca“ v vseh gostilnah!

Trpežni folc

navadno strešno opeko „Kavljar“ in zidno opeko izdeluje ter ima v zalogi

Karol Jelovšek

c. in kr. dvorni založnik opek na Vrhniki.

Zahvala.

Gospod Maks Inocente, trgovec na Reki, je daroval za revno šolsko mladino na postojnski ljudski šoli znesek 15 K namesto venca na krsto prijatelja, c. kr. poštarja, gosp. Antona Vodopivca. Za velikodušni ta dar mu izrekam tem potom v imenu revne mladine najtoplejšo zahvalo.

Postojna, dne 28. januarja 1909.

Ferdinand Juvánc

šolski voditelj.

Zastopnik

valjčnega mlina **Vinka Majdiča** iz Kranja **Slavoj Jenko** ima zaloge za odjem na debelo v Trnovem in Podgradu.

Trgovci: „Svoji k svojim.“

Zelodčne kapljice proti napenjanju, pospešujejo slast do jedi, krepe želodec, olajšujejo želodčne bolečine, 1 steklenica 70 v., 6 steklenic 3 K 50 v.

Zelodčni prašek proti slabemu prebavljanju, zgagi itd. 1 K

Tinktura proti izpadanju las 1 steklenica z rab. navod. 1 K

Zohna in ustna voda 1 steklenica z rabilnim navodilom 1 K

Zobne kapljice proti zobobolji, 1 steklenica 40 v., 6 stekl. 1 K

Esenca za kurja očesa izkušeno sredstvo proti bradavicam, kurjim očesom itd., 1 stekl. z rabilnim navodilom 70 v.

Golšne kapljice proti golši in debelemu vratu 1 stekl. 60 v. priporoča

lekarna pri **Mariji Pomočnici** v Vipavi.

Obširno posestvo

obstoječe iz hiše, mlina, dveh gospodarskih poslopij, ki imata tri velike hleve, pod in dve veliki snici, dve kleti, dalje obstoječe iz devet delov travniščne in več delov gozda. Poleg tega se nahaja več njiv in velik vinograd, ki je sedaj v pušči, a ima krasno lego in je zelo pripraven za nov sadež.

Proda se iz proste roke od posestnika, imetnika

Janeza Freliha

na Vitošah št. 4., pošta Št. Vid pri Vipavi, Notranjsko.

Proda se po dogovoru! Več se izve pri ravnoistem!

Vsak zaveden Notranjec naj se naroči na naš list!

FRANC KRAIGHER

krojaški mojster v Ljubljani
Kongresni trg 5 (Zvezda).

Priporočam se za izdelovanje
oblek za gospode.

Domače in inozemsko blago imam vedno v zalogi.

Cene zmerne! Delo solidno!

Postrežba točna.

UČENEC

iz poštene hiše, s primerno šolsko izobrazbo, se takoj sprejme v trgovini mešanega blaga A. Pogačnik, Cerknica.

Bencinov motor

20—24 k. s., kateri je bil samo 6 mesecev v obratu in izvrstno deluje, se vsled nabave električne moči, takoj po ceni **pr̄da**. Kje? pove upravništvo „Notranjca“.

Več večjih in manjših

stanovanj

in tudi **meblovanih sob** v moji hiši

oddam takoj v najem.

Kdor želi o tem pojasnil, naj se pri meni oglasi.

KAT. KENDA v Postojni.

Kdor

hoče sebi in svojim otrokom odpraviti

kašelj

hripavost, nahod, oslovski kašelj, katar v grlu naj kupi zdravniško priporočene

Kaiserjeve prsne karamele

s 3 smrekami.

--- 5500 notarsko priznanih izpričeval. ---
Zavitek 20 in 40 h. Škatlija 80 h.

Dobivajo se v sledečih lekarnah: **J. Hus**, Vipava; **F. Bakarčić**, Postojna; **A. Bohinc** in **U. Trnkóczy**, Ljubljana; **K. Andigajne**, Novomesto; **D. Pirc**, Idrija.

Nova slovenska trgovina!

Lenasi & Gerkmán, Ljubljana.

Priporoča za pomlad in poletje: Najnovejše kamgarne in druga sukna za moške obleke. — Novosti raznega volnenega blaga za ženske obleke in bluze. Najrazličnejših vrst bastisti, sateni, kambriki. — Velika zaloga perilnega blaga, šifona, gradelna, blaga za rjuhe in platna vseh vrst. — Fine garniture, odeje, preproge in zavese. — Solidne cene in točna postrežba!

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Pozor! Kmetje! Pozor!

SVOJI K SVOJIM!

Popolnoma varno in najbolje naložite denar v

Kmečki posojilnici

— v LJUBLJANI —

(nasproti Figovca — v lastni hiši na Dunajski cesti).

Kmečka posojilnica v Ljubljani podpira kmetovalce in je pravi kmečki denarni zavod.

Vloge se obrestujejo po $4\frac{1}{2}\%$

V kmečki posojilnici je naloženo že **nad 15 milijonov kron.**

Rezervni zaklad čez K 300.000.

Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.

Kmečka posojilnica je edin slovenski denarni zavod, ki je vpeljal hišne nabiralnike vlog.

Svoji k svojim, kmetje!

Svoji k svojim, kmetje!

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
— dopoludne. —

☺☺☺

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{3}{4}\%$ od dne vloge do dne dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po $5\frac{1}{2}\%$ in amortizaciji najmanj $\frac{1}{2}\%$, na osobni kredit po 6%.

☺☺☺

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih, posojila se izplačujejo le ob petkih.